

## [Aksel Larsen.]

havde han Ret til det. Hvorledes blev dette Angreb fra Kongemagten mod Parlamentarismen delvis afslaaet? Derved, at de nuværende Regeringspartier foretog sig en i høj Grad ulovlig Handling ved med Trusel om Generalstrejke at ville tvinge Kongen til at handle anderledes, end det passede ham selv i Henhold til den Grundlov, der gav ham de mest vidtgaaende Fuldmagter. Jeg synes, at alene Tilfældet 1920 er tilstrækkeligt. Jeg synes, man burde faa forbedret Grundloven paa dette Omraade. Nu ligger det ogsaa saaledes, at det ikke er svært at udarbejde Forslag i den Retning. Baade i 1920 og i 1928 har i hvert Fald Socialdemokratiet udarbejdet saadanne Forslag, hvori de begrænsede Kongens Myndighed og tilsigtede at fastslaa Parlamentarismen i Grundloven. Nu mærker man ikke Spor til det. Nu er der Chancer for at faa en ny Grundlov, og saa lader man hele dette Spørgsmaal ligge.

Det er betænkeligt, siger jeg, at der er et helt Afsnit af Grundloven, som man overhovedet ikke piller ved ud over, at man afskaffer nogle af de værste Uhyrligheder i det forrige Aarhundredes Retskrivning. Det er hele det Afsnit, der omhandler Kongemagten og Kongens Beføjelser, Kongens absolutte Veto, Kongens Magt til at opløse Rigsdagen, til selv at udnævne sine Ministre, uanset om de er i Modstrid med Rigsdagens Flertal, til at erklære Krig og slutte Fred, til at ansætte og afskedige Embedsmænd o. s. v.

Jeg mener ikke, man kan lade det blive ved Forslaget fra Forfatningskommissionen. Jeg mener, det er nødvendigt at tage hele dette Afsnit af Grundloven op til Behandling og sikre visse Garantier for Rigsdagen og for Folket ved en passende Ændring. Det ideale vilde være, om man gennemførte det, der er saavel Socialdemokratiets som Det radikale Venstres Programkrav, nemlig Indførelse af Republikken. Maaske er der nogen, der vil sige: Ja, men vi har jo ikke andet end det historiske Eksempel fra 1920, og det er saa længe siden, at i Anledning af det behøver man ikke at foretage sig noget. Men hvem garanterer os mod lignende Begivenheder, hvem garanterer os mod, at Kongen ifølge den ham givne Beføjelse handler i Modstrid med Regeringen eller Folkerepræsentationen? Der var for nylig et Tilfælde, hvor en udenlandsk Statsmand fik tildelt en af de højeste danske Ordner, der findes: Storkorset af Dannebrog. Der er ingen Tvivl om, at den Ordensudnævnelse var i allerhøjeste Grad i Modstrid med

den alt overvejende Del af det danske Folks Mening og Interesse. Der blev givet en Forklaring paa den i den socialdemokratiske Regeringspresse. Man sagde: Dette har Regeringen desværre ikke haft noget som helst at gøre med, den kendte ikke Spor til det, det er noget, Kongen har hittet paa ganske af sig selv. Ja, man kan tillægge denne Forklaring saa megen Værdi, man vil — og jeg skal lade den staa for det, den er —, men hvis det er rigtigt, at Kongen, uden at spørge sin Regering, uden at handle i Overensstemmelse med blot en eneste Minister, kan foretage udenrigspolitiske Handlinger af den største Betydning, er det nødvendigt, at vi faar Grundloven ændret, saa den Slags forkastelige Tilstande ophører.

Saa er der Spørgsmaalet om den enkelte Statsborgers personlige Sikkerhed. Den er det ikke saa godt bevendt med, hvis man skal dømme efter Forslagets § 75, der er en Forandring af den gamle Grundlovs § 78. Jeg vil gerne have Lov til at opløse den væsentlige Del af § 75 i det nye Forslag:

„Uden for de i Strafferetsplejen omhandlede Tilfælde kan ingen dansk Borger, der behørigt opfylder sin Pligt til at bidrage til eget eller andres Underhold, ved Øvrighedsforanstaltning underkastes Frihedsberøvelse, medmindre Loven paa Grund af hans unge Alder eller Mangler ved hans legemlige eller sjælelige Tilstand hjemler saadant.“

Maa jeg for det første sige: Som vort Parti saa ofte har hævdet, har man i Strid med Grundloven gennem Socialreformen givet Administrationen, de sociale Udvalg, Amtmændene o. s. v., Ret til efter eget Skøn at indespærre Folk i kortere eller længere, ja, om Administrationen skønner det, ubegrænset Tid. Man kan gøre det, uden at de paagældende faar at vide, hvorfor de bliver indespærret, uden at de faar Ret til at forsvare sig, uden at de bliver bekendt med Sagens Dokumenter. Det er ganske øjensynligt i Modstrid med den hidtidige Grundlovs § 78, hvad jeg flere Gange har hævdet herfra. Nu kommer man og giver mig Ret. Hvis den hidtidige Grundlovsbestemmelse var tilstrækkelig, behøvede man ikke at lave den om, saadan som jeg lige har oplæst, saa var det nok at lade det blive ved det hidtidige. Man er opmærksom paa, at Lovgivning og Praksis ikke er i Overensstemmelse med Grundloven, og saa laver man Grundloven om og gør den mere reaktionær. Hvor er Sikkerheden for den enkelte henne under de Omstændigheder?